



Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **Вінницької області**
щодо їх ділових очікувань*
IV квартал 2024 року



*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Вінницької області в IV кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Вінницької області у IV кварталі 2024 року свідчать, що, незважаючи на війну, занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали, респонденти продовжували очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінювати перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалася вища інфляція. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – 42.9% (у попередньому кварталі – 61.9%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.4%;
- швидше зростання цін на споживчі товари та послуги: частка респондентів, які очікували, що зростання цін перевищить 10.0%, становила 57.1% (у III кварталі 2024 року – 14.3%), у цілому по Україні – 53.7%. Головними чинниками інфляції респонденти називали витрати на виробництво (відмітили 95.2% респондентів), воєнні дії, а також курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- посилення девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікувало 95.2% респондентів (у попередньому кварталі – 85.7%), у цілому по Україні – 92.8%;
- поліпшення фінансово-економічного стану підприємств помітно нижчими темпами: баланс відповідей – 4.8% (у III кварталі 2024 року – 33.3%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 1.2%;
- уповільнення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – 28.6% (у попередньому кварталі – 57.1%) (таблиця), у цілому по Україні – 9.0%;
- збільшення інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар вищими темпами: баланси відповідей – 27.8% та 55.6% (у III кварталі 2024 року – 11.1% та 44.4% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 1.6% та 9.3% відповідно;
- кількість працівників на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2024 року – «мінус» 4.8%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 6.6%;
- зростання цін на товари / послуги, що купують і продають підприємства: баланси відповідей по 85.0% (у попередньому кварталі – 85.7% і 90.5% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів / послуг власного виробництва впливатимуть ціни на енергоносії, сировину, матеріали, а також вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 80.0% та 81.0% відповідно (у попередньому кварталі – по 85.7%) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежували воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 5).

Респонденти очікували, що потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом збільшаться (графік 8). Підприємства, що планували брати кредити (52.4% опитаних), надавали перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткіші (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами (вплив чинника посилювався порівняно з попереднім кварталом), наявність інших джерел фінансування, занадто складну процедуру оформлення документів (графік 10).

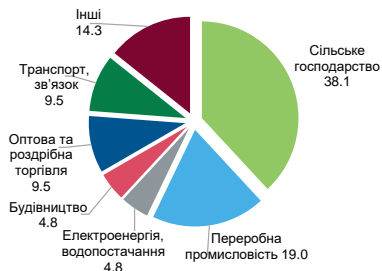
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.5%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

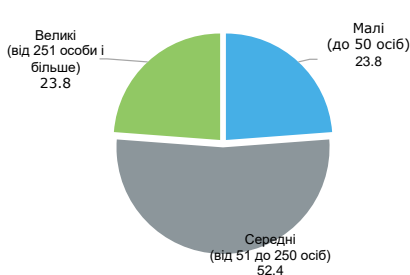
- поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 9.5% (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – «мінус» 6.1%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва вищий, ніж нормальний: баланс відповідей – 7.7%, у III кварталі 2024 року – 8.3%;
- підприємства області працювали на межі власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 0.0%, у попередньому кварталі – 9.5%.

Паспорт вибірки^{1, 2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %



Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

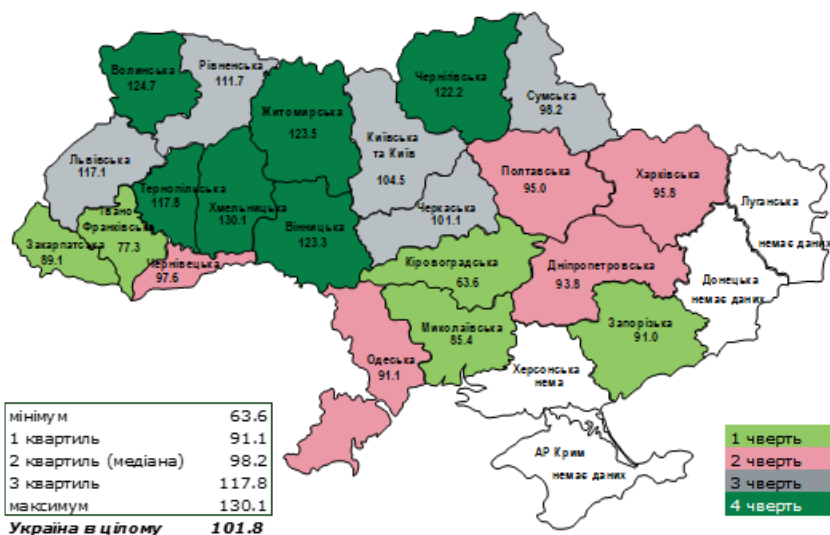


Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %



- період проведення – 31 жовтня – 26 листопада 2024 року;
- опитано всього 21 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %



*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Вінницької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	9.5	4.5	0.0	33.3	4.8
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	20.0	28.6	20.0	57.1	28.6
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	5.3	22.2	10.0	11.1	27.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	26.3	27.8	20.0	44.4	55.6
кількості працівників	-4.8	-9.1	0.0	-4.8	0.0

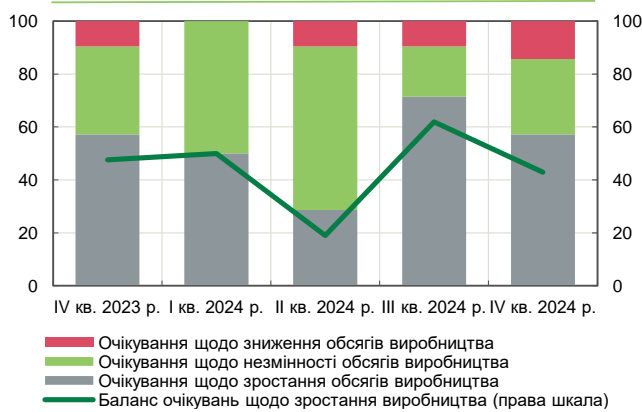
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей



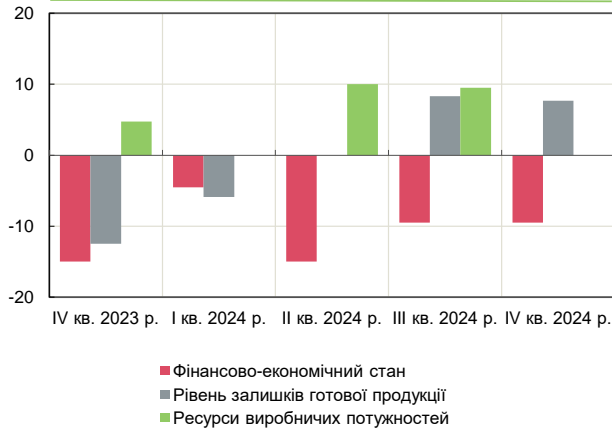
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей



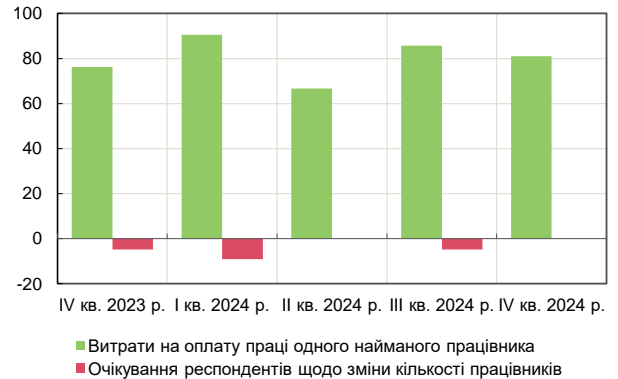
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей



Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей



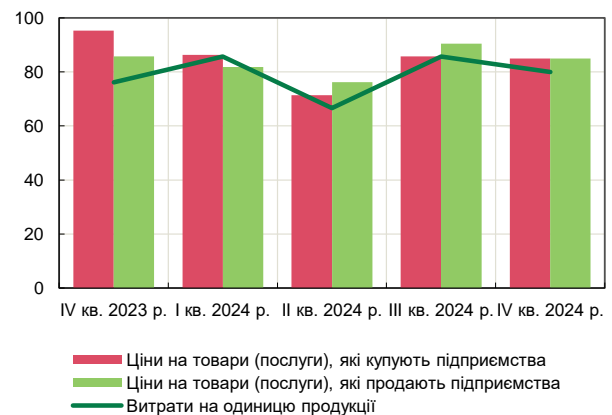
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей



Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей



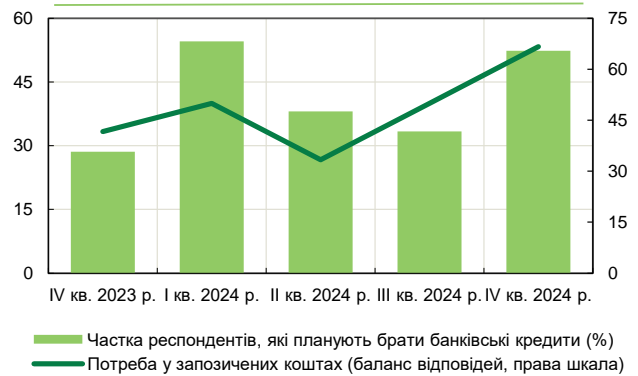
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



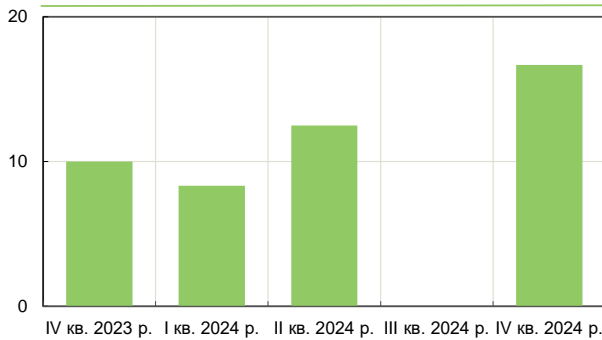
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*



*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

